

अत्रापि भगवद्धर्मनिर्णयेऽपि विदेहस्य जनकस्य ॥ १४ ॥ आर्षभाणामुत्पत्तिसान्वयां विविच्य कथयति प्रियव्रत इति सप्तभिः ॥ १५ ॥ मोक्षधर्मविवक्षया मोक्षधर्माणां प्रवर्तनेच्छया अवतीर्णं वासुदेवांशमाहुः तस्य च वेदपारगं सुतशतमासीत् ॥ १६ ॥ तेषामृषभसुतानां मध्ये नवयोगीश्वराणां च रितं वक्तुमिदं तेषां चरितं ततो विविच्याह तेषामिति एतदजनाभं नाम वर्षं यस्य नाम्ना भारतमित्यद्भुतं विख्यातमासीत् एतेन तस्य धर्मातिरेको निरूपितः ॥ १७ ॥ इमां पृथ्वीम् गृहान्निर्गतः हरिमुपासीनः सेवमानः सन् ॥ १८ ॥ नवसुताः नवद्वीपपतयः नवानां ब्रह्मावर्तादिभूखंडानां पतयः अस्य भारतस्य

अत्राप्युदाहरंती ममिति हासं पुरातनम् ॥ आर्षभाणां च संवादं विदेहस्य महात्मनः ॥ १४ ॥ प्रियव्रतो नाम सुतो मनोः स्वायंभुवस्य यः ॥ तस्याग्नीध्रस्ततो नाभिर्ऋषभस्तत्सुतः स्मृतः ॥ १५ ॥ तमाहुर्वासुदेवांशं मोक्षधर्मविवक्षया ॥ अवतीर्णं सुतशतं तस्यासीद्वेदपारगम् ॥ १६ ॥ तेषां वै भरतो ज्येष्ठो नारायणपरायणः ॥ विख्यातं वर्षमेतद्यन्मा भारतमद्भुतम् ॥ १७ ॥ सभुक्तभोगां त्यक्त्वे मां निर्गतस्तपसा हरिम् ॥ उपासीनस्तत्पदवीं लेभे वै जन्मभिक्षिभिः ॥ १८ ॥ तेषां नवनवद्वीपपतयोस्य समंततः ॥ कर्मतंत्रप्रणेता रणकाशीतिर्द्विजातयः ॥ १९ ॥ नवाभवन् महाभागामुनयोऽर्थशंसिनः ॥ श्रमणा वातरशना आत्मविद्याविशारदाः ॥ २० ॥ कविर्हरिरंतरिक्षः प्रबुद्धः पिप्पलायनः ॥ आविर्होत्रोऽथ द्रुमिलश्च मसः करभाजनः ॥ २१ ॥ एते वै भगवद्रूपं विश्वं सदसदात्मकम् ॥ आत्मनोऽव्यतिरेकेण पश्यंतो व्यचरन्महीम् ॥ २२ ॥ अव्याहतेष्टगतयः सुरसिद्धसाध्यगंधर्वयक्षनरकिन्नरनागलोकान् ॥ मुक्ताश्चरन्ति मुनिचारणभूतनाथविद्याधरद्विजगवां भुवनानि कामम् ॥ २३ ॥ तएकदानि मेः सत्रमुपजग्मुर्नृच्छया ॥ वितायमानमृषिभिरजनाभे महात्मनः ॥ २४ ॥

वर्षस्य एकाशीतिः सुताः कर्ममार्गप्रवर्तकाः ब्राह्मणा अभूवन् ॥ १९ ॥ अर्थशंसिनः परमार्थनिरूपकाः श्रमणाः श्रमवन्तः आत्माभ्यासे कृतश्रमा इत्यर्थः वातरशनाः दिगंबराः आत्मविद्यायां विशारदाः निष्णाताः ॥ २० ॥ २१ ॥ तेषां पारमहंस्यचरितमाह एत इति द्वाभ्याम् भगवद्रूपं विश्वं पश्यंतः सदसदात्मकं स्थूलसूक्ष्मरूपं तच्च स्वाव्यतिरेकेण पश्यंतः ॥ २२ ॥ अव्याहता अप्रतिहता इष्टा अभिप्रेता गतिर्येषां ते मुक्ता अनासक्ताः ॥ २३ ॥ महात्मनो निमेः वितायमानमनुष्ठीयमानं अजनाभे भारतवर्षे ॥ २४ ॥